

Biserica de lemn din Igoiu

Un monument al arhitecturii ecleziale tradiționale din nordul Olteniei: biserica de lemn din Igoiu

Luiza Barcan
luiza.barcan@tvr.ro

De-a lungul mai multor ani, îndemnați de regretatul profesor Petre Bardașu, probabil cel mai avizat cunoscător al patrimoniului cultural din zona Olteniei de Nord, am desfășurat o campanie de cercetări, urmate de o serie de monografii ale bisericilor de lemn din județul Vâlcea, publicate de Fundația HAR. Demersul nostru (o echipă formată din arhitecți, artiști plastici, istorici de artă, restauratori, lingviști) a fost încununat, am putea spune, cu restaurarea unui astfel de monument reprezentativ al arhitecturii ecleziale tradiționale, în cadrul Muzeului Satului Vâlcean de la Bujoreni: biserica de lemn de la Mrenești-Crețeni. Acesta a fost doar unul dintre proiectele derulate de Fundația HAR la Râmnicu Vâlcea, în colaborare cu Muzeul Județean, care au avut ca obiect o necesară punere în discuție a raporturilor dintre tradiție și (post)modernitate.

Pe măsură ce am cunoscut arhitectura eclezială în lemn, și nu doar pe cea din Țara Românească, am căpătat convingerea că edificarea ei, cu predilecție în secolele XVII-XIX (monumentele mai vechi de acest tip păstrate fiind relativ rare), are loc în condiții istorice și sociale aparte și că un anumit tip de mentalitate conduce la nașterea și perpetuarea acestei arhitecturi. Foarte pe scurt încercând a rezuma, vom încerca să expunem aici doar câteva dintre concluziile la care am ajuns de-a lungul timpului, în contact direct cu monumentele studiate dar și cu toate sursele documentare la care am avut acces.

Arhitectura eclezială în lemn din Țara Românească în general, din nordul Olteniei în special, cunoaște o mare înflorire începând din secolul al XVIII-lea. Bisericile de lemn sunt cel mai adesea ctitorii moșnenești în satele care tot din acest secol, începând cu dominația austriacă și continuând în prima jumătate a secolului următor cu Regulamentul Organic, sunt regularizate. Dar există și situații în care biserici mai vechi de secol XVIII au drept ctitor o față bisericească, un episcop, un mitropolit sau un simplu monah. Dacă în Bucovina, de pildă, sub dominație austriacă, ridicarea bisericilor de zid era interzisă, creându-se astfel condițiile unei ample campanii de construire a bisericilor de lemn ce au ca model marile biserici de zid, ctitorii aulice, în Țara Românească lemnul nu e folosit din pricina unor constrângeri de ordin politic ori din „sărăcie”, cum au încercat să ne convingă unii istorici, ci din rațiuni care împletesc pragmatismul cu rigorile doctrinare. Și aceasta pentru că lemnul, aflat din belșug la îndemână în zonă, este totodată un material înzestrat cu atributele sacralității încă de la începutul lumii. Mai mult, desăvârșitul meșteșug al prelucrării acestuia, de care dau dovadă artizanii constructori din orice perioadă, ne arată că prea puțin cauzele exterioare au condus la apariția acestor bijuterii de arhitectură tradițională, ci doar tradiția însăși a consolidat din punct de vedere spiritual lăcașul de rugăciune ridicat din lemn. Biserica de acest tip are o arhitectură aparte, impusă atât de rigorile cultului cât și de natura materialului. Toate aceste aspecte sunt mai pe larg expuse în monografiile bisericilor de lemn de pe teritoriul județului Vâlcea, mai sus amintite (bisericiile din Grămești - Costești, Ciungetu, Malaia, Marița, Brezoi, Copăcenii-Racovița, Mrenești – Crețeni)

În anul (2006) am avut ocazia să mai cunoaștem un monument al arhitecturii tradiționale în lemn din Țara Românească, exemplar conservat și păstrat *in situ*, de data aceasta la granița județelor Vâlcea și Gorj, aflat totuși pe teritoriul primului:

biserica de lemn din satul Igoiu, comuna Alunu. Meritul păstrării astăzi în cele mai bune condiții a acestui lăcaș de cult plin de istorie, ca mai toate bisericile de lemn de oriunde s-ar afla ele, îi aparține părintelui paroh Ștefan Boianiu. Prin bunăvoința sa am putut cerceta în detaliu monumentul și am avut acces la sursele documentare aflate în patrimoniul bisericii.

Scurtă istorie a satului

Veche așezare, încărcată de istorie, comuna Alunu este situată în partea de vest a județului Vâlcea, la granița cu județul Gorj, pe valea râului Olteț, în partea de apus a Subcarpaților Vâlci.

Alcătuită din satele Alunu, Igoiu, Bodești, Coltești, Ilaciu, Roșia și Ceracu, comuna Alunu a aparținut de-a lungul timpului fie județului Vâlcea, fie vecinului său, Gorj. A făcut parte, până la noua împărțire administrativ - teritorială a României, din Raionul Horezu.

Numele localității este pomenit în mai multe documente, cel mai vechi dintre ele fiind, pare-se, cel datat 10 februarie 1525, unde se precizează că Radu Voievod, Domnul Țării Românești, confirmă satul Alunu mănăstirii Bistrița „ca să le fie un sat anume Alun cu tot hotarul și cu toate morile pentru că le-a dăruit jupan Stanciu de la Baia acel sat Sfintei Mănăstiri dela Bistrița”¹. Prin hrisovul din 3 septembrie 1568, domnitorul Alexandru Vodă dă satul Alunu lui Ștefan Dumitru, Decuci și Badea, partea strămoșului lor Danciu Zăman. Același hrisov consemnează că Igoii aveau pretenție asupra satului Alunu, dar în urma Judecării, pretenția s-a dovedit neîntemeiată². Prin hrisovul din 8 mai 1583, domnitorul Mircea Voievod confirmă satul Alunu și alte sate jupâniței Velica de la Baia. Un document datat 1611, februarie 27, atestă că Radu Vodă Basarab confirmă lui Preda Ștefulescu, mare slujer, stăpânirea pe jumătate din averea lui Căzan din Baia de fier, Ciuperceni și Alunu³.

Satul Igoiu apare consemnat și în Hrisovul de la 16 mai 1793 unde se spune că Alexandru Vodă Moruzi acordă mănăstirii Megaspolion din Mora „milă din vinăriciu” (adică drept de vinarici, respectiv cotă parte din producția de vin) din mai multe sate ale plășii Oltețu, printre care se numără

Igoiu, Turcești, Berbești, Slăvești etc.⁴ Un document de la 1800 consemnează că Popa Costandin din Bodeștii Mateeștilor, împreună cu fratele său Ion „s’au împrumutat de la mănăstirea Hurez cu 75 de taleri și pentru facerea de bine s’au legat prin zăpis să aducă piatră dela Igoi, cu carăle lor, într’un an, pentru trebuința sf. mănăstiri”⁵.

În toate timpurile, locuitorii comunei Alunu au avut îndeletniciri diverse, asiguranându-și existența prin practicarea muncilor agricole, viticultură, creșterea animalelor. Meșteșuguri ca cioplirea lemnului⁶, țesutul pânzelor și al covoarelor la război, prelucrarea lânii au cunoscut o largă răspândire. Însă meșteșugul pentru care, mai ales satul Igoiu era renumit, a fost cioplirea pietrei din cariera locală. Din piatra de Igoiu

¹ Monografia Comunei Alunu, întocmită de F.N. Văleanu, Comitetul pentru Cultură și Artă al Județului Vâlcea, *apud* Ștefulescu Alexandru, „Documente slavo-române”, p. 168-169

² *Idem*

³ *Ibidem*

⁴ Popescu Cilieni I., „Biserici, târguri și sate din județul Vâlcea”, editura Ramuri, Craiova, 1941, p. 107, *apud* Urechia V.A., „Istoria Românilor”, vol. VI, București, 1893, p. 235.

⁵ *Idem*, *apud* Ionașcu I., „Anexe”, în „Arhivele Olteniei”, nr. 83-85.

⁶ Pe vremuri, dealurile ce înconjoară așezarea erau acoperite cu păduri seculare de gorun și stejar, dispărute se pare datorită unor schimbări de climă, dar mai ales defrișărilor masive din ultimele decenii.

(sau de Dealul Mare) meșterii au cioplit cruci de o reală frumusețe și valoare artistică, unele dintre ele păstrându-se și astăzi, ca o emblemă a așezării.

Istoria bisericii și câteva probleme legate de datarea ei

Lăcașele de cult ortodox de pe teritoriul comunei Alunu au fost destul de numeroase de-a lungul timpului, fapt explicabil prin tipul de locuire devălmașă, specifică zonei. Documentele menționează atât bisericile dispărute, cât și pe cele ce se mai păstrează încă⁷. Materialul cu predilecție folosit pentru ridicarea lor este lemnul. Ni se pare justă aprecierea istoricului Radu Crețeanu, privitoare la bisericile de lemn din arealul aceasta și din cel de sud al județului Vâlcea: „Zonele Bazinul Oltețului și Zona Drăgășanilor constituie domeniul prin excelență al bisericilor de lemn, reprezentate prin exemplare valoroase, atât pe planul materialului folosit (grinzi masive de 15-16 cm grosime și până la 50 cm slățime), cât și al acurateții lucrului, constatându-se uneori sisteme constructive dintre cele mai ingenioase⁸”. Faptul acesta este explicabil și prin existența la Târgu Gângulești, comuna Berbești, deci foarte aproape de Alunu, a unui celebru centru al meșterilor de biserici din lemn.

În tabelul bisericilor din lemn, întocmit de Radu Crețeanu la sfârșitul studiului deja amintit, biserica cu hramul Cuvioasa Parascheva, din satul Igoiu, comuna Alunu, este datată 1752. Aceasta pare să fie, de altfel, data reală a ctitoririi monumentului, cu toate că alte surse documentare dau informații contradictorii asupra anului ridicării bisericii.

I. Popescu Cilieni inserează în lista sa de monumente eclesiale trei biserici din lemn ridicate în satul Igoiu: cea din mahalaua Văleni, cu hramul Sf. Dimitrie, datată 1810, cea din mahalaua Lazu, cu hramul Sfântul Dimitrie, datată 1792 și cea din mahalaua Păsărești, cu hramul Sfântul Nicolae, „făcută de d. Lăpădat și Costandin Pasăre în anul 1787, mai 21”⁹. Aceasta din urmă pare să fie, după toate probabilitățile, biserica ce face obiectul acestui studiu. Monografia comunei Alunu preia informația preotului Cilieni, prezentând fotografia bisericii monument istoric datată de Radu Crețeanu la 1752. Considerăm că este vorba despre o eroare perpetuată, atât în ce privește anul ctitoririi, cât și în ceea ce privește hramul bisericii. Contradictorie este și informația provenită din „Marele Dicționar Geografic al României”¹⁰ unde sunt menționate două biserici de lemn în Igoiu: „cea numită din – Vale, cu hramul Cuvioasa Paraschiva, fondată la 1813 de enoriași și cea a Igoiului - din Deal, cu hramul Sf. Dumitru, fondată la 1838 de I. Bușe și alții”. În „Eparhia Râmnicului și Argeșului”¹¹ se menționează că biserica filială cu hramul Cuvioasa Paraschiva, sat Igoiu, e construită din lemn și zid la o dată necunoscută și reparată în 1945, iar în „Eparhia Râmnicului Nouului Severin”¹², în lista anexată a monumentelor istorice, se precizează că biserica filială cu hramul Cuvioasa Paraschiva e făcută din lemn în anul 1793. Catalogul

⁷ Citând « Marele Dicționar Geografic al României » al lui George Ioan Lahovari (București, 1901), Monografia comunei Alunu menționează existența a șase biserici în localitate, în satele: Cornet, Roșia, Poduri, Igoiu, mahalaua Lazu, Igoiu, mahalaua Păsărești, Igoiu, mahalaua Leurda. Nu se precizează materialul din care erau construite, dar se poate deduce cu ușurință că e vorba despre lemn, dată fiind frecvența lor dispariție sau refacere.

⁸ Crețeanu Radu, „Bisericile de lemn din Vâlcea”, în „Mitropolia Olteniei”, anul XXXIII, nr. 1-3, ian – martie 1981, Craiova, p. 105

⁹ Popescu Cilieni I., *op. cit.*

¹⁰ Volumul IV, ediția 1901

¹¹ Monografie, vol. II, 1976, Râmnicu Vâlcea, pag. 890

¹² Anuar pe anii 1921 – 1925, Tipografiile Române Unite, 1924

bisericilor din județul Vâlcea¹³ oferă cele mai multe informații despre biserica cu hramul Cuvioasa Paraschiva din Satul Igoiu, comuna Alunu, precizând că este monument istoric, înscris în Lista Monumentelor Istorice¹⁴: „Biserica se află pe un dâmb de deal la mijlocul comunei și este construită din bârne de stejar netencuită, cu temelie de piatră, pardosită cu lespezi de piatră și acoperită cu șită de brad. Nu are pisanie și nici un înscris pe bârne, ca să cunoaștem când a fost construită. În schimb, în partea de miază-zi, lângă biserică se află o cruce veche, cu inscripție chirilică în relief”. E vorba despre impunătoarea cruce din piatră, prezentă și astăzi în curtea bisericii, pe partea de sud, și a cărei inscripție este în întregime redată în volumul lui Constantin Bălan, „Inscripții medievale din epoca modernă a României”¹⁵. Pe latura de sud scrie: „Cu voia Tatăl/ui și cu a Fiiu/lui și cu a D(u)hului Sf(â)ntu, / aminu. Ridic/ atu-s-au aceas/tă sf(â)ntă ș(i) du/mnezeiască c/cruce, în hramu/ lu Sfintei P/riacuviosăi Paraschivei:/ Feodoru mon/ahu petrariu, Gheorghe, Dumit/ru, Pătru, Io/na, Ionu, Sta/na, D(u)mitru, S/tanca, Sămi/ onu, Mărgăr/ita, Măriia, / Ilinca, Păt/ru, Stanciu, M/ăriia, Vișa, M/ariia, Badia, / Bădiță, Ionu”.

Aceeași inscripție apare descifrată și în studiul preotului Ilie Gh. Diaconescu, intitulat „Reliefuri și inscripții pe cruce de piatră feudale în nord-vestul Ungrovlahiei”¹⁶, însă apar unele diferențe semnificative de transcriere. Astfel, textul de pe latura de sud, sună astfel, în traducerea preotului. Diaconescu: „Cu voia Tatălui și cu (a) Fiului și cu a Duhului (sfânt), amin. Rădicatu-s-a această sfântă și dumnezeiască cruce în hramul sfintei pria cuvioasăi Paraschievei. Teodor monah, pietrari Gheorghe, Dumitru, Pătru, Ion etc”.

Indiferent de inadvertențele din traduceri, pisania de pe latura de miazăzi a acestei cruce consemnează clar un hram, pe cel al Sfintei Paraschiva, care este și hramul bisericii de lemn în discuție, precum și două nume importante. Primul nume de ctitor este cel al lui Teodoru Monahu, desigur o față bisericească implicată în ridicarea de monumente eclesiale, așa cum se întâmplă în mod frecvent în secolele XVII-XVIII în Muntenia¹⁷, iar cel de al doilea nume este evident al pietrarului care a cioplit crucea, pe numele său Gheorghe. Latura de miazănoapte a crucii înșiruie la rândul-i nume de donatori. Înaintea altui șir de nume, tot pe latura de miazănoapte, apare anul 7260, adică 1752, probabil argumentul ce l-a îndreptățit pe Radu Crețeanu să dateze biserica de lemn lângă care se află crucea în anul respectiv. Și aceasta deoarece crucile de ctitorii erau frecvente în zonă, așa cum pune în evidență preotul Diaconescu în studiul citat: „Redactate cu formele începătoare, paleo-slave, ori tălmăcite în grai local de către zugravul ambulant, grămătic, iereu sau logofăt, textele sunt precedate, ca și în zugrăvie, de monogramele răstignirii și Precistei, (...) de **numele hramului sau hramurilor bisericilor ctitorite și târnosite, de obicei în vremea ridicării și sfințirii crucii, pe care se săpa pisania sau pomelnicul de obște** (s.n.)”¹⁸. Aceasta poate de altfel să explice lipsa unei pisanii scrise în interiorul bisericii de lemn de la Igoiu. Satul are printre cele nouă cruce monumentale din patrimoniul local și alte cruce de ctitorie, cum ar fi cele din mahalaua Leurda (menționând hramul Sf. Mucenic

¹³ Întocmit la 1 aprilie 1972, în colaborare cu Episcopia Râmnicului și cu Muzeul Județean Vâlcea, aflat la Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Vâlcea

¹⁴ 2004, cu codul VL – II – m – B - 09789

¹⁵ Editura Academiei Române, București, 2005, p. 593

¹⁶ în „Glasul Bisericii”

¹⁷ Biserica de lemn din Grămești este ctitoria Mitropolitului Ștefan, iar cea din Malaia a mitropolitului Iosif Argeșiu

¹⁸ *op. cit.*, p. 856

Dimitrie), din cartierul Laz (tot cu hramul Sf. Dimitrie), ori cea de pe cornișa stângă a Oltețului (cu hramul Sf. Arhiereu Nicolae și a Sf. Cuvioase Paraschiva)¹⁹.

În partea dreaptă a pridvorului bisericii de lemn din Igoiu se află astăzi o piatră de dată recentă, cu un text inscripționat în alfabet latin, prezentând ștersături, corecturi și unele erori de datare, dar care conține totuși câteva informații prețioase despre destinul lăcașului în secolele XIX-XX: „S-a ridicat din temelie în anul 1652 (cifra șase e scrisă peste cifra șapte) sub Domnia lui Matei Basarab²⁰. S-a reparat în 1848 de Dumitru Lapadat. S-a reparat radical în 1945 cu cheltuiala proprie și stăruința d-lui Gheorghe Coșoreanu ajutat de preotul paroh Aurel Popescu și alți enoriași ai satului Igoiu și s-a redeschis la 14 octombrie 1945 sub domnia Regelui Mihai I și sub păstoria preasfințitului Episcop Atanasie Bârlădeanu”. Urmează, conform tradiției, lista donatorilor²¹.

La biserica de lemn din Igoiu mai există și alte inscripții interesante, care în timp au stârnit interesul cercetătorilor. În pridvorul și în pronaosul lăcașului, în mod cu totul neobișnuit în cazul bisericilor de lemn, sunt înmormântați câțiva membrii de vază ai comunității, așa cum atestă inscripțiile de pe lespezile funerare, frumos executate din piatră de Igoiu. Astfel, pe piatra de mormânt din partea stângă a pridvorului scrie: „Suptu această pisanie / să hodinescu doi fii / ai lui Nicola dinu Igoi, / pietrariu; au înăcetat / amândoi odată la anu / 18(00) luna... / Costa/ndinu; Costa/ndina²². E vorba, prin urmare, despre mormântul celor doi copii ai pietrarului Nicola și fiindcă „au încetat” amândoi odată e în mod sigur vorba despre un eveniment nefericit care a marcat viața obștii. Iar pietrarul Nicola trebuie să fi fost un personaj important, poate staroste al meșterilor pietrari din sat. Acestea sunt însă doar ipoteze.

A doua lespede funerară, aflată în partea dreaptă a pronaosului e încă și mai veche, datată, conform inscripției la 7282, adică 1774. Textul ei este următorul: „Suptu această pisanie să / odihniaște o(a)s/ăle răposatu <robu> l/ui D(u)mnezeu, du/mnialui Radu Ig/oianu, ficioru / lui Ionu I / goianu; și s-au fă/cutu cu ostn/iala și cu toată chiel-tuiala du/mnialui; 7282”²³. Trebuie să fi și de data aceasta vorba despre membri de vază ai obștii, probabil boiernași, având în vedere preluarea numelui localității, ca nume de familie, respectiv Igoianu. A doua piatră funerară din pronaos, aflată tot pe latura de sus, nu are decât un început de inscripție funerară, și aceasta substanțial deteriorată. Pe ea nu este inscripționat nici un nume și nici o dată. În partea superioară e ornamentată cu simbolul crucii și semnele IISUS NIKKA încadrate în cinci cercuri înălțuite.

Lângă crucea mare de ctitorie, de pe latura exterioră de sud a bisericii se mai găsește încă o cruce de piatră, funerară de data aceasta, de mai mici dimensiuni, pe care scrie: „La ace(a)s/tă cruce / să odihă/nescu o(a)să/le răposat/ului rob/ului Dumitru. Pomenește Doamne: Gheo/rghe, Nicola/e, Costand/inu, Bălașa, / Ionu, Pătru, / Iona, Iona”. Pe latura din dreapta este scris anul 7320, adică 1812²⁴.

¹⁹ *Idem*

²⁰ Eroare sau deformare voită a realității, probabil dintr-un exces de patriotism local. Tocmai de aceea cifra șase e scrisă peste cifra șapte, ca să devină veridică datarea bisericii în epoca lui Matei Basarab.

²¹ “Gheorghe Coșoreanu Aurelia Gheorghe Angelica Ion Gabriela Demetru Cornelia Valeria Nicolae Florentina Maria Gheorghe Gheorghe Paul Constantin Maria Dragoș Constantin Preotul Aurel Popescu Ioana Ereia Mihail Pruncu Ecaterina Săndulescu Ion Constantinescu Ana Gh Diaconu Const. Pietrăroiu S.D. Mitu”

²² Bălan Constantin, *op. cit.*, p. 594

²³ *Idem*

²⁴ *Ibidem*, p. 595

Două inscripții apar la biserica de lemn din Igoiu și pe două icoane din lemn, reprezentându-i pe Sfânta Paraschiva și pe Sfântul Ioan Botezătorul, ambele aflându-se și astăzi în patrimoniul lăcașului de cult. Ambele sunt datate de Constantin Bălan la 1841. Textul scris pe icoana de hram este următorul: „+ S-au făcutu cu ostenea(la) lor: /titor diaconu Lăpăda(tu)²⁵, titor Costa(n)dinu / Igoianu și soția sa, Iona, di(a)coneasa, Marica²⁶. Pe icoana Sfântului Ioan Botezătorul stă scris: „Popa Gheorghe Igoianu, Du(m)itru s(i)nu diaconu L(ă)pădatu, / titori; Măria lui Dumitru, Gheorghe, Mihai și soția lui, Iona”. În partea inferioară a icoanei e trecută data: 1841 iunie 19²⁷. Ctitorii trebuie să fie de fapt donatorii principali ai celor două icoane, printre ei numărându-se un diacon pe numele Lăpădatu, un preot, pe nume Gheorghe Igoianu și o soție de diacon, pe nume Marica.

Nu putem încheia fără a trage câteva concluzii necesare. Biserica de lemn din satul Igoiu, cu hramul Cuvioasa Paraschiva este o ctitorie moșnenească, asemenea majorității lăcașelor de cult ortodoxe din Muntenia veacului al XVIII-lea. Un aport semnificativ la ridicarea lui îl are și de data aceasta o față bisericească (Teodor Monahul, conform pisaniei de pe crucea de ctitorie).

Biserica cu hramul Cuvioasa Paraschiva este construită în întregime din grinzi masive de stejar (40-50 x 10-12 x 800-1200 cm), pe temelie din piatră de Igoiu, realizată inițial în tehnica zidăriei uscate, ulterior reparată cu mortar de var și recent cu mortar de ciment. Este uninavată, cu plan dreptunghiular simplu, iar distribuția spațiilor de cult este cea obișnuită: pridvor, pronaos, naos și altar. Altarul este decroșat de naos. Întreaga biserică e pardosită cu dale din piatră de Igoiu, așezate pieziș. Acoperișul e învelit cu șită de brad executată prin despicare.

Contribuie, după obicei, la construirea bisericii, întreaga obște (fiecare după puteri), numele celor mai importanți dintre donatori fiind inscripționate și ele pe crucea de ctitorie. Anul 1752 reprezintă cea mai plauzibilă dată de fondare a bisericii, fapt întărit și de inscripțiile de pe mormintele din interiorul bisericii. Dacă lăcașul ar fi fost ctitorit la 1787, cum susține I. Popescu Cilieni, ar însemna că respectivul mormânt datat la 1774 exista dinainte și ar fi fost încorporat în construcția bisericii, fapt de altfel cu totul neobișnuit.

De-a lungul timpului, membrii mai înstăriți ai comunității au contribuit la întreținerea și împodobirea lăcașului cu obiecte de cult, având grijă să-și lase numele încrustat pentru posteritate pe lucrurile donate, pe cruci sau chiar pe pietrele funerare ce particularizează în mod deosebit biserica aceasta.

În ce privește destinul actual al bisericii de lemn din Igoiu, ea se numără printre puținele ctitorii din lemn „norocoase”, de pe teritoriul Vâlcei, al României, în general. Conștient de valoarea ei, actualul paroh al comunei Alunu, părintele Ștefan Boiangiu s-a îngrijit de conservarea în bune condiții a lăcașului, întreprinzând necesare reparații la temelie și la acoperiș, fără a provoca modificări sau deteriorări ale monumentului. Mai mult, biserica este din nou în cult, fiind păstrată și cinstită așa cum se cuvine de către săteni. O realitate aproape de necrezut, dacă ne gândim la rapida degradare și dispariție a monumentelor similare din Țara Românească.

²⁵ d. Lăpădatu apare la Popescu Cilieni menționat drept ctitor al bisericii de lemn cu hramul Sf. Nicolae din Igoiu (vezi mai sus), adică al bisericii din mahalaua Păsărești, datată 1787, și care presupunem a fi de fapt biserica în discuție, ce are hramul Sfânta Paraschiva și a fost ctitorită în 1752. E posibil ca eroarea de datare a lui Cilieni să se datoreze interpretării eronate a inscripțiilor de pe cele două icoane.

²⁶ *Ibidem*, p.595

²⁷ *Ibidem*, p. 595-596

Summary

The wooden ecclesial architecture from the Romanian Country in general, and from northern Oltenia in particular, has known a flourishing since the eighteenth century. The wooden churches are mostly foundations made by aboriginal people in the villages which have been regularized during this century, starting with the Austrian domination and continuing in the first half of next century with the Organic Statute. But there are situations when older churches, from the eighteenth century, are foundations made by either a clergyman, a bishop, a metropolitan or a simple monk.

In the Romanian Country, wood is not used because of political constraints or the "poverty", but for reasons that combine pragmatism and doctrinal rigors. This happens because the wood, found in abundance at hand in the area, has also been a material endowed with sacred attributes since the beginning of the world. Moreover, its perfect processing craft, the artisans of all times demonstrate, shows that little external causes have led to the birth of these jewels of traditional architecture, but tradition itself has spiritually consolidated the wooden temple of prayer. This kind of church has a unique architecture, imposed both by the rigors of religion and the nature of the material.

The wooden church from Igoiu, Alunu, dedicated to the Pious Parascheva, is an aboriginal foundation, like most Orthodox temples of worship in Wallachia from the eighteenth century. A significant contribution to the raising of it has a clergyman, according to the inscription on the cross foundation, the Hermit Theodore.

The church, dedicated to the Pious Parascheva, is constructed entirely by massive oak beams (40-50 x 10.12 x 800-1200 cm), on a stone foundation, initially produced in dry masonry technique, then repaired with lime mortar and recently with cement mortar. It has a single nave, with a simple rectangular plan and the distribution of the places of worship is the usual one: porch, narthex, nave and altar. The altar is unhooked from the nave. The whole church is paved with stone slabs from Igoiu, obliquely placed. The roof is covered with shingle of fir executed by splicing.

The whole parish contributed, as usual, to the church building, and the names of the most important donors are printed on the cross foundation. The year 1752 is printed on the tombs inside the church and it represents the most plausible date of the foundation of the church. If the church were founded in 1787, as I. Popescu Cilieni claims, it would mean that the tomb, dated in 1774, had existed before and it had been incorporated into the construction of the church, which is quite unusual.

Over time, the wealthiest members of the community have contributed to the maintenance and decoration of the church with religious objects, being careful to leave their name carved, for posterity, on the things they had donated, especially on the crosses and tombstones.

Nowadays, the wooden church from Igoiu, is among the few "lucky", wooden foundations of the Valcea county, and of Romania, in general. Aware of its value, the current vicar of the Alunu village, Father Stephen Boiangiu took care of the proper storage of the church, by undertaking the necessary repairs to the foundation and the roof without causing changes or damages to the monument. Moreover, the church is again in worship, being maintained and honored as appropriate by the villagers. An almost unbelievable reality, if we think of the rapid degradation and dissolution of similar monuments in the Romanian Country.

Bibliografie

1. Anuar pe anii 1921 – 1925, Tipografiile Române Unite, 1924.
2. Barcan, Luiza, Nancu, Alexandru, Monografiile bisericilor de lemn din Grămești-Costești, Ciungetu, Mălaia, Marița, Brezoi, Copăceni-Racovița, Mrenești-Crețeni, Fundația HAR, Muzeul Județean Vâlcea, 2001-2002.
3. „Arhivele Olteniei”, nr. 83-85.
4. Bălan, Constantin, „Inscripții medievale din epoca modernă a României”, Ed. Academiei Române, București, 2005.
5. Catalogul bisericilor din județul Vâlcea, întocmit la 1 aprilie 1972, în colaborare cu Episcopia Râmnicului și Muzeul Județean Vâlcea.
6. Crețeanu, Radu, „Bisericile de lemn din Vâlcea” în „Mitropolia Olteniei”, anul XXXIII, nr. 1-3, ianuarie-martie 1981, Craiova.
7. Diaconescu, Ilie Gh., „Reliefuri și inscripții pe cruci de piatră feudale în nord-vestul Ungrovlahiei”, în „Glasul bisericii” nr. 118, 1980.
8. Lahovari, George Ioan, „Marele Dicționar Geografic al României”, București, 1901.
9. Lista monumentelor istorice cu codul VL – II – m – B – 09789
10. Popescu – Cilieni, Ioan, „Biserici, târguri și sate din județul Vâlcea”, editura Ramuri, Craiova, 1983.
11. Urechia, V.A., „Istoria românilor”, vol. VI, București, 1983, Văleanu, F.N., Monografia comunei Alunu”, Comitetul pentru Cultură și Artă al Județului Vâlcea.